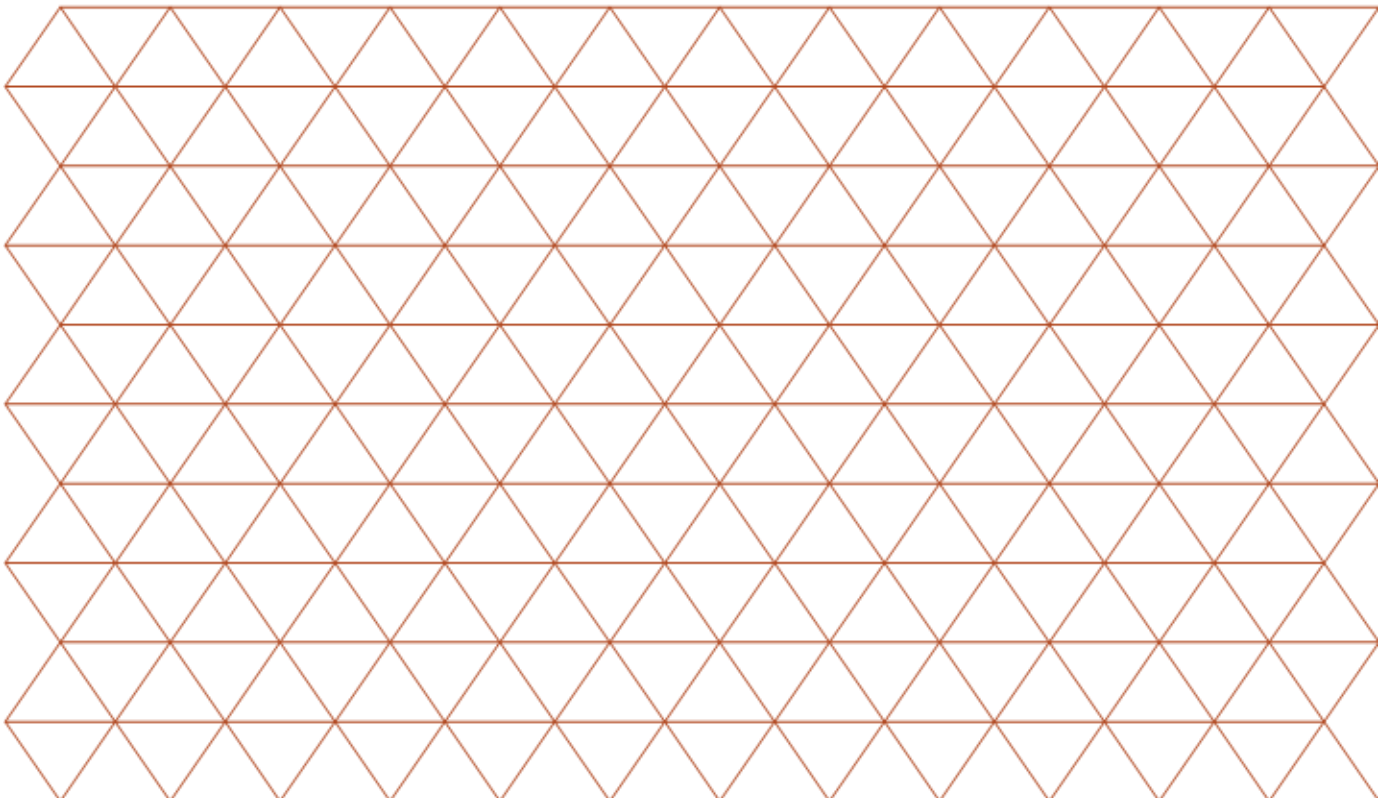

Betyg och studieresultat i gymnasieskolan år 2023

**Sveriges officiella
statistik**

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2023-11-28

Diarienummer: 2023:1763

Skolverket, Stockholm 2023

Innehållf

Sammanfattning	4
Bakgrund	5
Om gymnasieskolan	5
Om statistiken	7
Genomströmning	9
Andelen elever som tar examen inom tre år	10
Yrkesprogram	12
Högskoleförberedande program	14
Andelen med examen efter fyra och fem år	15
Orsaker till förändringar av andel med examen och studiebevis	17
En större andel elever fullföljer sina studier jämfört med tidigare	18
Meritvärdet från grundskolan	19
Förändringar i andelen elever som klarat kurser med godkäntkrav	21
Grundläggande behörighet till högskoleutbildning	23
Grundläggande behörighet på yrkesprogram	23
Genomsnittlig betygspoäng	25
Yrkesprogram	25
Högskoleförberedande program	26
Kön, föräldrars utbildningsnivå samt utländsk bakgrund	27
Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats	28
Bilaga 1. Genomsnittlig betygspoäng år 2014–2023 för samtliga nationella program	29

Sammanfattning

Här sammanfattar vi statistiken över betyg och studieresultat i gymnasieskolan år 2023. Den officiella statistiken publiceras i tabeller på Skolverkets webbplats <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/>. Där finns dessutom kvalitetsdeklarationer för den officiella statistiken. De viktigaste resultaten är följande:

- År 2023 har det skett mycket små förändringar av andelen elever som tagit examen inom tre år. År 2023 var det 79,7 procent av eleverna på nationella program som slutförde gymnasieskolan med examen inom tre år. År 2022 var motsvarande andel också 79,7 procent.
- Tittar man specifikt på genomströmningen för de båda programtyperna så har det skett mycket små förändringar i år. Andelen med examen inom tre år är oförändrad år 2023 på de högskoleförberedande programmen, 81,4 procent, vilket den även var år 2022. På yrkesprogrammen har andelen med examen inom tre år ökat marginellt, från 75,8 procent år 2022 till 75,9 procent år 2023.
- En analys i denna PM visar att trots att andelen med examen inom tre år är oförändrad har en större andel av eleverna nått längre i sina studier år 2023 jämfört med 2022, och fler har blivit betygsatta i ett fullständigt nationellt program. Det är främst andelen elever med studiebevis med 2 500 betygsatta gymnasiepoäng som ökar år 2023 till 6,8 procent. Motsvarande siffra år 2022 var 6,4 procent. Ökningen 2023 beror på att färre elever bytt program eller avbrutit sina studier. Denna utveckling var även påtaglig för eleverna som slutförde gymnasieskolan år 2022 och 2021. Att fler elever valt att inte avbryta sina studier eller byta nationellt program är sannolikt en effekt av covid-19-pandemin som också påverkat eleverna som slutförde gymnasieskolan år 2023.
- Andelen elever som slutfört gymnasieskolan med *grundläggande behörighet till högskoleutbildning* har minskat något, från 72,5 procent år 2022 till 72,2 procent år 2023.
- Den *genomsnittliga betygspoängen* har inte förändrats mellan år 2023 och 2022. Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis med 2 500 betygsatta poäng var 14,5 poäng år 2023, precis som den var år 2022. På högskoleförberedande program var den genomsnittliga betygspoängen 15,0 poäng både år 2023 och år 2022. På yrkesprogram var den genomsnittliga betygspoängen 13,3 poäng både år 2023 och år 2022.

Bakgrund

Här ger vi en kort bakgrund till statistiken om betyg och studieresultat i gymnasieskolan. Vi beskriver gymnasieskolan, hur den data som statistiken baseras på samlas in och hur statistiken går att använda vid jämförelser.

Om gymnasieskolan

Gymnasieskolan är frivillig och består sedan läsåret 2011/12 av nationella program, introduktionsprogram och riksrekryterande utbildningar med egna examensmål. Vid sidan av det finns också International Baccalaureate.

De nationella programmen består av tolv yrkesprogram och sex högskoleförberedande program. De högskoleförberedande programmen ska förbereda eleverna för fortsatta studier på universitet eller högskola. Yrkesprogrammen ska i stället göra eleverna redo att påbörja en anställning eller gå vidare till yrkes-högskola efter avslutad gymnasieutbildning.¹

Program i gymnasieskolan samt krav för examen

Yrkesprogram

Barn- och fritidsprogrammet
Bygg- och anläggningsprogrammet
EI- och energiprogrammet
Fordons- och transportprogrammet
Handels- och administrationsprogrammet²
Hantverksprogrammet
Hotell- och turismprogrammet
Industri tekniska programmet
Naturbruksprogrammet
Restaurang- och livsmedelsprogrammet
VVS- och fastighetsprogrammet
Vård- och omsorgsprogrammet

Riksrekryterande utbildningar (med egna examensmål)

Högskoleförberedande program

Ekonomiprogrammet
Estetiska programmet
Humanistiska programmet
Naturvetenskapsprogrammet
Samhällsvetenskapsprogrammet
Teknikprogrammet

¹ 16 kap. 2–5 och 15 §§ skollagen (2010:800).

² Handels- och administrationsprogrammet har blivit försäljnings- och serviceprogrammet fr.o.m. 1 juli 2022, men eleverna som redovisas i denna PM har läst handels- och administrationsprogrammet.

Krav för yrkesexamen³:

Eleven ska ha betyg på en utbildning som omfattar 2 500 poäng, varav godkända betyg i 2 250 poäng. I de godkända betygen ska följande kurser ingå:

Svenska eller svenska som andraspråk 1

Engelska 5

Matematik 1a

Godkänt gymnasiearbete

Programgemensamma kurser om 400 poäng

Krav för högskoleförberedande examen⁴:

Eleven ska ha betyg på en utbildning som omfattar 2 500 poäng, varav godkända betyg i 2 250 poäng. I de godkända betygen ska följande kurser ingå:

Svenska eller sv. som andraspråk 1, 2 och 3

Engelska 5 och 6

Matematik 1b eller 1c

Godkänt gymnasiearbete

Riksrekryterande utbildningar⁵ har egna examensmål, och redovisas i Skolverkets statistik som en del av yrkesprogrammen och där nationella programtotaler visas. International Baccalaureate som har egna examensmål redovisas från och med publiceringen läsåret 2020/21 i en separat tabell i den officiella statistiken. Introduktionsprogrammen ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till att de kan få ett arbete. Från och med höstterminen 2019 finns det fyra introduktionsprogram⁶, men gymnasiebetygstatistiken redovisar i flera tabeller de äldre fem introduktionsprogrammen som eleverna kunde välja bland vid sin gymnasiestart.

Därutöver finns vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år, som bygger på teknikprogrammet och syftar till en gymnasieingenjörsexamen.⁷ Den är tänkt att ge eleverna fördjupad kunskap inom en av fyra möjliga profiler med teknikspecifik inriktning. Utbildningen startade som försöksverksamhet i och med den reformerade gymnasieskolan 2011 men vidareutbildningen ingår från och med läsåret 2015/16 i gymnasieskolan. I Skolverkets statistik redovisas denna vidareutbildning i en separat tabell.

För att uppnå examen i gymnasieskolan behöver en elev ha betyg i kurser som motsvarar 2 500 poäng och uppnå godkända betyg i 2 250 poäng. Därutöver behöver vissa specifika kurser samt gymnasiearbetet vara godkända för examen. I denna PM benämns dessa ”kurser med godkäntkrav”.

³ 16 kap. 26–27 §§ skollagen samt 8 kap. 5–6 §§ gymnasieförordningen (2010:2039).

⁴ 16 kap. 26 och 28 §§ skollagen samt 8 kap. 7 § gymnasieförordningen.

⁵ Här ingår utbildningar inom flygteknik, marinteknik, samiska näringar, sjöfart, tågteknik och yrkesdans.

⁶ 17 kap. 2 och 3 §§ skollagen.

⁷ 17 a kap. 3 och 4 §§ skollagen.

Om statistiken

Statistikens syfte är att visa antalet elever vilka erhållit betygstyperna examensbevis, studiebevis eller diplom från International Baccalaureate. Statistiken visar även genomströmning och övergång till högskola och komvux.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

I statistikredovisningen avser begreppet ”slutfört” samtliga elever som läst ett fullständigt nationellt program, har betyg i kurser om 2 500 poäng och sedan fått en examen eller ett studiebevis. Gränsen 2 500 poäng, det vill säga ett fullständigt nationellt program, innebär att samtliga elever med examen och studiebevis med 2 500 betygsatta poäng innefattas i begreppet ”slutfört” och redovisas. Elever som får studiebevis från reducerade program eller har betyg i färre än 2 500 poäng ingår inte i redovisningen av begreppet ”slutfört”. Betyg i en kurs innebär att något av betygen A–F har satts. Streck räknas inte som betyg. Utökade kurser ingår inte beräkningen av 2 500 poäng.

Mer information om gymnasiebetygsstatistiken finns i kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

Insamling av uppgifter

Insamlingen av elevernas gymnasiebetyg har i stort sett bedrivits på samma sätt sedan läsåret 2001/02. Sedan läsåret 2001/02 sker insamlingen i samarbete med Universitets- och högskolerådet (UHR) från vilka Statistiska centralbyrån (SCB) erhåller betygsuppgifter i mitten av juli. Betygsuppgifter för elever som inkommit till UHR efter juli månad erhåller SCB under augusti och september. De skolenheter som inte är anslutna till UHR lämnar i stället uppgifter om betyg direkt till SCB. Betygsuppgifter för elever avgångna från ett fjärde tekniskt år lämnas också direkt till SCB. Bakgrundsuppgifter, så som elevens folkbokföringsuppgifter och föräldrarnas utbildning hämtas från SCB:s Register över totalbefolkningen (RTB) samt Utbildningsregistret.

Beskrivning av populationen

Skolverkets statistik om gymnasiebetyg fokuserar på två populationer: nybörjare och avgångselever.

I tabeller med genomströmningssstatistik sätts nybörjarna i gymnasieskolan i fokus. Där redovisas elever som började för första gången i gymnasieskolan, fördelat på det program där de var registrerade 15 oktober första skolåret. I denna population är personer utan svenskt personnummer exkluderade, då dessa individer inte går att följa över tid.

I avgångsstatistiken ligger fokus på eleverna som fick examen eller studiebevis som utfärdades under referensperioden 1 juli år 2022 och 30 juni år 2023.

Jämförbarhet över tid

I juli 2011 trädde gymnasiereformen Gy 2011 i kraft. Denna innebar flera förändringar, bland annat införandet av gymnasieexamen. Därför är inte avgångskullen läsåret 2013/14 och senare avgångskullar jämförbara med eleverna som avslutade sina gymnasiestudier i den tidigare gymnasieskolan (Lpf 94).

Till läsåret 2016/17 skedde en stor ökning av antalet elever i gymnasieskolan. Ökningen berodde på det större antal nyanlända som kom till Sverige hösten 2015 då många ungdomar i gymnasieåldern blev registrerade på introduktionsprogrammet språkintröduktion. Detta märktes i nybörjarpopulationen för läsåret 2016/17 vid mättillfället den 15 oktober 2016. En klar majoritet av dessa var män vilket hade stor inverkan på könsfördelningen på programmet och introduktionsprogrammen totalt. En stor majoritet av dessa påbörjade sina studier på introduktionsprogram. På grund av invandringen ökade även antalet elever med tillfälliga personnummer, som inte går att följa över tid och har därför exkluderats från genomströmningsstatistiken. Från läsåret 2020/21 har andelen som börjar gymnasieskolan utan tillfälliga personnummer återgått till nivåer som påminner om läsåren före läsåret 2016/17.

International Baccalaureate har egna examensmål och redovisas från och med publiceringen läsåret 2020/21 i en separat tabell i den officiella statistiken. I denna PM är tidsserierna bakåt i tiden uppdaterade och redovisar inte elever som läser International Baccalaureate för åren 2014–2020. På några få ställen kan därför statistiken om hela gymnasieskolan och de högskoleförberedande programmen i denna PM skilja sig i storleksordningen 0,1–0,3 procentenheter åren 2014–2020 jämfört med uppgifterna i den officiella statistiken. I denna PM markeras vilka tabeller som uppdaterats bakåt i tiden med ”modifierad tabell” i källhänvisningarna som finns under respektive tabell.

Under covid-19-pandemin beslutades en ny förordning som gav huvudmännen möjlighet att bedriva undervisningen på annat sätt än vad som gäller normalt.⁸ Vid behov kunde skolenheten vara helt eller delvis stängd och undervisningen fick då bedrivas i form av fjärr- eller distansundervisning. Den nya förordningen trädde i kraft den 16 mars 2020. Från och med den 1 april 2022 upphörde möjligheten att bedriva fjärr- eller distansundervisning enligt förordningen. Med anledning av pandemin ställdes också de nationella proven in våren 2020 och våren 2021. Covid-19-pandemin har påverkat gymnasieskolan läsåren 2019/20, 2020/21 och 2021/22, vilket även innebär att avgångseleverna år 2023 har påverkats av pandemin under delar av sin tid i gymnasieskolan. Elever som gått ut yrkesprogram år 2023 har exempelvis inte skrivit nationella prov i kurser som matematik 1a som var inställda år 1. Nästan samtliga av eleverna som gått ut högskoleförberedande program år 2023 har haft möjligheten att genomföra nationella prov.

⁸ Förordning om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta (2020:115).

Genomströmning

Här presenterar vi hur stor andel elever som tar gymnasieexamen inom tre år, totalt och per program. Vi redovisar också statistik över andelen elever som tillkommer med examen efter fyra respektive fem år.

Genomströmningen av elever avser andelen elever som har slutfört gymnasieskolan inom en viss tid från att de påbörjade sina gymnasiestudier. I normalfallet behöver en elev som börjar på ett nationellt program tre år för att slutföra sina gymnasiestudier. Elever som byter utbildning, gör studieuppehåll eller börjar på ett introduktionsprogram kan behöva ett fjärde eller femte studieår för att slutföra ett nationellt program i gymnasieskolan. Därutöver finns det elever som behöver längre tid på sig att slutföra gymnasieutbildningen av andra orsaker samt elever som avbryter sina studier. I Skolverkets genomströmningsstatistik följer man en elevkull 3, 4 och 5 år efter att eleverna började gymnasieskolan.

Tabell 1. Gy11. Andelen (procent) elever som slutfört gymnasieskolan inom 3, 4 och 5 år, startår 2011–2020.

Startår	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 3 år	Examen inom 3 år	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 4 år	Examen inom 4 år	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 5 år	Examen inom 5 år
2020	77	71	-	-	-	-
2019	75	69	80	74	-	-
2018	74	69	80	74	81	75
2017	71	66	78	72	79	73
2016	72	66	78	71	79	72
2015	72	66	78	71	79	72
2014	72	66	79	71	80	72
2013	72	65	79	71	80	72
2012	72	65	79	71	80	72
2011	71	63	78	69	79	70

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 3 för läsåret 2020/21–2022/23, modifierad tabell 3 för läsåren 2013/14–2019/20, modifierad tabell 15 för läsåret 2013/14. Siffrorna är avrundade.

Tabell 1 visar genomströmningen för samtliga ungdomar i en elevkull som ett givet år börjat gymnasieskolan. Siffrorna visar elever som börjar i gymnasieskolan på ett nationellt program samt även elever som börjar sina gymnasiestudier på ett introduktionsprogram.

Hösten 2020 började 114 300 ungdomar gymnasieskolan i år 1, varav 14 300 på ett introduktionsprogram. Våren 2023 – tre år senare – slutförde 77 procent av dessa elever gymnasieskolan med gymnasieexamen (70,8 procent) eller ett studiebevis om 2 500 poäng (6,2 procent). Elever som saknade svenskt personnummer när de började gymnasieskolan finns inte med i beräkningarna på grund av att det inte går att följa dessa elever över tid i statistiken.

25 procent av eleverna i en elevkull lämnar gymnasieskolan utan examen

Följer man en elevkull över en längre tid och tittar på hur stor andel i en elevkull som tagit examen efter fem år är det 75 procent som slutfört gymnasieskolan med examen. Av en elevkull är det alltså 25 procent som lämnat gymnasieskolan med ofullständiga studier, det vill säga utan en gymnasieexamen. Noterbart är dock att andelen av en elevkull som slutfört gymnasieskolan med examen sakta har ökat över tid jämfört med första elevkullen som började gymnasieskolan år 2011.

Andelen elever som tar examen inom tre år

De nationella programmen är avsedda att genomföras på tre läsår.⁹ I tabellen som följer redovisas en tidsserie över andelen elever som börjat på nationella program och tagit examen inom tre år.

Tabell 2. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2019 på nationella program.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nationella program	71,6	73,8	74,4	75,4	76,3	76,7	78,3	79,6	79,7	79,7
Yrkesprogram	66,6	69,9	70,8	71,8	72,0	71,6	74,3	74,9	75,8	75,9
Högskoleförberedande program	74,2	75,7	76,1	77,0	78,1	79,0	80,0	81,7	81,4	81,4

Gymnasieskolan, betyg, modifierade tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåren 2020/21–2022/23.

År 2023 har det knappt skett någon förändring gällande andelen elever som tagit examen jämfört med år 2022. Andelen elever som tar examen inom tre år från högskoleförberedande program var 81,4 procent både år 2022 och år 2023. Andelen som tar examen inom tre år från yrkesprogram har ökat marginellt från 75,8 procent år 2022 till 75,9 procent år 2023.

På både högskoleförberedande program och yrkesprogram skedde stora ökningar av andelen elever som tog examen år 2020 och 2021, och examensökningen fortsatte även på yrkesprogram år 2022. Eleverna som slutförde gymnasieskolan år 2020–2022 var påverkade av covid-19-pandemin. Men även elever som började sina studier år 2020 och slutförde gymnasieskolan år 2023 har påverkats av covid-19-pandemin, främst eleverna på yrkesprogram. Våren 2021 var exempelvis de nationella proven inställda, och många av eleverna på yrkesprogram som gått ut 2023 har alltså inte skrivit några nationella prov i år 1. Under år 2020–2022 har också många skolor under perioder tillämpat distansundervisning till följd av covid-19-pandemin.¹⁰

⁹ 16 kap. 15 § skollagen.

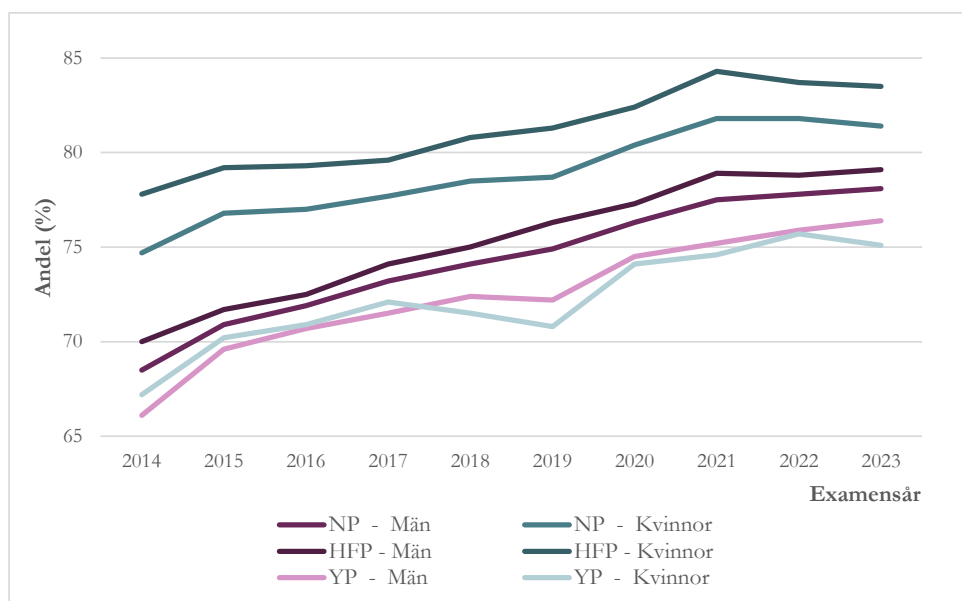
¹⁰ Se exempelvis Skolverket (2023). *Kursbetyg i gymnasieskolan år 2016-2022 – en fördjupad analys med fokus på covid-19-pandemin*, samt Skolverket (2022). *Covid-19-pandemins konsekvenser för skolväsendet – slutredovisning*, sid 24 ff.

Jämför man över tid med den första årskullen som slutfört Gy 2011 så har andelen elever som tar examen inom tre år ökat kraftigt på nationella program, från 71,6 procent år 2014 till 79,7 procent år 2023.

Vanligare att kvinnor tar examen än män

I diagram 1 visas hur stor andel av män och kvinnor som tar examen inom tre år. Det är generellt sett vanligare att kvinnor uppnår examen efter tre år jämfört med män.

Diagram 1. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2020 på nationella program, uppdelat efter kön.

Källa: Gymnasieskolan, betyg, modifierad tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåret 2020/21–2022/23.

Examensåret 2023 var andelen kvinnor som tog examen inom tre år från nationella program 81,4 procent jämfört med 78,1 procent för männen. På de högskoleförberedande programmen var det 83,5 procent av kvinnorna jämfört med 79,1 procent av männen som uppnådde examen efter tre år. På yrkesprogrammen är det tvärtom männen som i något högre utsträckning, 76,4 procent, uppnådde examen jämfört med kvinnorna, 75,1 procent. Andelen män med examen inom tre år har ökat något år 2023 jämfört med år 2022 på båda programtyperna, och för kvinnorna har andelen med examen minskat något år 2023 jämfört med år 2022 på båda programtyperna.

Yrkesprogram

I tabellen som följer redovisas en tidsserie över andelen elever som börjat på yrkesprogram och tagit examen inom tre år.

Tabell 3. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2020 på yrkesprogrammen.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yrkesprogram	66,6	69,9	70,8	71,8	72,0	71,6	74,3	74,9	75,8	75,9
Barn och fritid	63,9	65,8	66,6	70,7	66,3	69,4	68,7	71,6	72,3	71,3
Bygg och anläggning	72,3	74,9	73,3	74,1	75,6	74,0	78,9	79,0	78,7	79,6
El och energi	68,2	71,6	74,5	74,5	75,5	77,1	78,5	80,5	81,6	82,2
Fordon och transport	61,3	65,6	65,2	68,9	70,6	66,7	70,6	70,9	73,5	74,2
Handel och administration	63,6	69,0	67,2	69,8	68,5	68,1	72,7	70,9	72,4	72,7
Hantverk	65,7	68,0	70,9	68,3	69,4	67,4	71,2	74,0	72,3	71,7
Hotell och turism	68,1	72,2	71,9	69,1	70,9	70,5	72,0	72,0	71,5	72,0
Industri tekniska	69,6	72,3	78,7	77,7	80,5	77,7	80,7	79,4	79,9	78,8
Naturbruk	65,6	71,0	72,4	71,4	72,7	73,6	75,0	75,4	77,3	77,2
Restaurang och livsmedel	62,9	66,2	68,7	71,2	67,2	65,1	69,8	72,7	71,9	71,1
VVS och fastighet	71,6	69,0	73,7	73,4	71,5	79,6	77,3	79,4	81,1	80,6
Vård och omsorg	66,0	68,6	68,1	69,9	71,8	68,8	72,0	69,9	71,2	69,1
Riksrekryterande utbildningar	61,8	74,4	71,0	77,1	71,2	74,1	73,4	77,7	80,9	79,2

Källa: Gymnasieskolan, betyg, modifierad tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåret 2020/21–2022/23

Av de 30 100 elever som påbörjade ett yrkesprogram hösten 2020 var det 75,9 procent som genomfört gymnasieskolan på tre år och tagit yrkesexamen våren 2023. Det är en marginell ökning med 0,1 procentenheter jämfört med år 2022, då 75,8 procent av eleverna tog examen inom tre år. Andelen elever som tagit examen inom tre år är fortsatt historiskt hög på de flesta yrkesprogram år 2023. År 2020–2022, under covid-19-pandemin, skedde en mycket kraftig ökning av andelen elever med examen på yrkesprogram, jämfört med året före, år 2019. Men även eleverna som gått ut våren 2023 på yrkesprogram har varit påverkade av covid-19-pandemin. Läsåret 2020/21 när dessa elever började sina gymnasie-studier tillämpades distansundervisning, och de nationella proven på våren ställdes in. Många av eleverna på yrkesprogram som gått ut år 2023 har alltså inte skrivit några nationella prov i år 1.

På 5 av 12 yrkesprogram ökar andelen elever med examen år 2023

På yrkesprogrammen har år 2023 andelen med examen inom tre år ökat på 5 program och minskat på 7 program. Största ökningen av andelen elever med examen har skett på bygg- och anläggningsprogrammet där 79,6 procent av eleverna tog examen 2023 jämfört med 78,7 procent år 2022, en ökning med 0,9 procentenheter. På det till elevantalet största yrkesprogrammet, el- och

energiprogrammet, har andelen med examen ökat varje år 2014–2023. Det är också det yrkesprogram som har den högsta examensfrekvensen år 2023, 82,2 procent. År 2023 är det endast på de högskoleförberedande programmen ekonomiprogrammet och naturvetenskapsprogrammet där en större andel elever lämnar gymnasieskolan med examen inom tre år.

De program där andelen med examen minskat år 2023 är barn- och fritidsprogrammet, hantverksprogrammet, industritekniska programmet, naturbruksprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet.

Vård- och omsorgsprogrammet har den lägsta examensfrekvensen av samtliga yrkesprogram år 2023 – 69,1 procent – och så var det även år 2022 och 2021.

Något vanligare att män tar examen än kvinnor på yrkesprogram

Våren 2023 var det 76,4 procent av männen på yrkesprogram som tog examen inom tre år jämfört med 75,1 procent av kvinnorna. Det finns dock stora skillnader inom de olika yrkesprogrammen. På exempelvis de mansdominerade yrkesprogrammen bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet samt VVS- och fastighetsprogrammet är det män som i högre utsträckning än kvinnor tagit examen inom tre år. Fordons- och transportprogrammet utgör ett undantag, där andelen kvinnor och män som tagit examen inom tre år är lika stor år 2023.

Det omvända gäller också på flera yrkesprogram, det vill säga där är det vanligare att kvinnorna tar examen än männen. På vård- och omsorgsprogrammet år 2023 var det 71,7 procent av kvinnorna som tog examen inom tre år jämfört med 55,1 procent av männen. På barn- och fritidsprogrammet var det 75,4 procent av kvinnorna som tog examen inom tre år jämfört med 63,9 procent bland männen.

Högskoleförberedande program

Av de 69 800 elever som började ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan 2020 var det 81,4 procent som genomfört utbildningen på tre år och tagit examen år 2023. Andelen elever med examen inom tre år var även 81,4 procent år 2022.

Tabell 4. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2020 på de högskoleförberedande programmen.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Högskoleförberedande program	74,2	75,7	76,1	77,0	78,1	79,0	80,0	81,7	81,4	81,4
Ekonomi	76,8	78,9	78,0	79,5	80,7	82,5	83,0	84,8	84,6	84,6
Estetiska	68,6	71,9	72,0	72,0	72,9	72,3	74,6	76,1	75,1	74,6
Humanistiska	73,7	71,7	74,2	73,4	73,8	71,7	73,2	75,0	74,9	72,4
Naturvetenskap	78,6	79,4	78,9	80,1	81,0	81,9	82,6	83,0	83,2	82,6
Samhällsvetenskap	74,0	74,9	75,4	75,8	77,0	77,8	78,5	81,7	80,5	80,8
Teknik	70,0	72,3	74,5	75,6	76,2	77,0	77,9	79,2	79,6	80,3

Källa: Gymnasieskolan, betyg, modifierad tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåret 2020/21–2022/23.

På 3 av 6 högskoleförberedande program minskar andelen elever med examen år 2023

På de 6 högskoleförberedande programmen har det år 2023 skett minskningar av andelen elever med examen inom tre år på 3 program, ökning på 2 program, och på ett program är andelen oförändrad. Störst förändring har skett på humanistiska programmet där andelen elever med examen inom tre år har minskat, från 74,9 procent år 2022 till 72,4 procent år 2023, en minskning med 2,5 procentenheter. Det humanistiska programmet är det minsta nationella programmet sett till antalet elever och resultaten kan därför variera mer över tid jämfört med program med fler elever. Även på naturvetenskapsprogrammet och estetiska programmet har det skett en minskning av andelen med examen år 2023 jämfört med år 2022. På samhällsvetenskapsprogrammet har examen ökat marginellt med 0,3 procentenheter år 2023 jämfört med år 2022. På samhällsvetenskapsprogrammet skedde en mycket kraftig ökning av examen med 3,2 procentenheter mellan åren 2020 och 2021, då även undervisningen var starkt påverkad av covid-19-pandemin och nationella prov var inställda.¹¹ Även på teknikprogrammet ökar andelen elever med examen något år 2023 jämfört med 2022.

¹¹ Det är en anmärkningsvärd ökning och den största förändring som skett på ett högskoleförberedande program under perioden 2014–2022, med undantag för estetiska programmet som när Gy 2011 var nytt ökade med 3,3 procentenheter mellan år 2014 och 2015. En förklaring till den ökande examensfrekvensen 2021 var att en betydligt större andel av eleverna fick godkänt i kurserna matematik 2b och svenska 3. De nationella proven i matematik 2b och svenska 3 var inställda för eleverna som slutförde samhällsvetenskapsprogrammet år 2021. Se Skolverket (2021). *Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2021, PM*.

Betydligt större andel kvinnor än män som tar examen från samhällsvetenskapsprogrammet

Kvinnor uppnår examen inom tre år i högre utsträckning än män på samtliga högskoleförberedande program. Störst skillnad år 2023 var det på det till relevanta största programmet, samhällsvetenskapsprogrammet, där 83,6 procent av kvinnorna tagit examen jämfört med 75,3 procent av männen. Även på ekonomiprogrammet är skillnaderna i examensfrekvens mellan könen påtaglig, där 87,3 procent av kvinnorna tog examen jämfört med 82,0 procent av männen. Minst skillnad var det på naturvetenskapsprogrammet där 82,9 procent av kvinnorna tagit examen inom tre år jämfört med 82,5 procent av männen.

Andelen med examen efter fyra och fem år

Även om en majoritet av eleverna i en årskull tar examen inom tre år så kan det finnas anledning att komplettera med information om hur många av eleverna i samma kull som behövde ett fjärde och ett femte år på sig för att nå examen. Den senaste kullen där det går att följa examensfrekvensen över fem år är eleverna som började i gymnasieskolan hösten 2018.

Tabell 5. Nybörjare hösten 2018. Kumulativ andel (procent) av en elevkull som fått gymnasieexamen efter 3, 4 och 5 år.

	Antal nybörjare år 2018	Andel med examen		
		efter 3 år, 2021	efter 4 år, 2022	efter 5 år, 2023
Nationella program	94 876	79,6	83,6	83,9
Yrkesprogram	28 950	74,9	78,8	79,2
Högskoleförberedande program	65 926	81,7	85,7	86,0
Introduktionsprogram	16 854	8,0	17,7	21,9

Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 3C för läsåret 2022/23.

Av eleverna som började gymnasieskolan på nationella program år 2018 är det 79,6 procent som tagit examen efter tre år. Efter fyra år har ytterligare omkring 4 procent av eleverna, totalt sett 83,6 procent, tagit examen. Efter fem år är det ytterligare omkring en halv procent som tagit examen, vilket gör att sammantaget 83,9 procent av eleverna i kullen som började på nationella program 2018 tagit examen efter fem år. Andelen med examen som tillkommer efter fyra och fem år har varit mycket likartad över tid.

Även om yrkesprogrammen och de högskoleförberedande programmen har olika examensfrekvens efter tre år är mönstret för hur många ytterligare elever som tillkommer med examen efter fyra och fem år mycket snarlikt. Efter fyra år har omkring fyra procent fler elever tillkommit till dem som redan har examen, och efter fem år tillkommer ytterligare omkring en halv procent. Uppföljningen av hur det går för en elevkull fem år efter startåret visar alltså att ytterligare omkring 4–5 procent av eleverna i en årskull tar examen utöver dem som klarat examen inom den förväntade tiden som är tre år. Omkring hälften av dessa elever som

tillkommer med examen efter fyra och fem år är elever som bytt till ett annat nationellt program än de startade sina gymnasiestudier på.

En av fem elever som börjar på introduktionsprogram tar examen inom fem år

Skolverkets uppföljningar visar att efter fem år har knappt hälften av eleverna som börjar på ett introduktionsprogram övergått till ett nationellt program och drygt 20 procent har också tagit examen efter fem år. För eleverna som började ett introduktionsprogram hösten 2018 och följdes upp efter fem år, våren 2023, var det 43,9 procent som övergått till ett nationellt program. Av dem som började 2018 var det 21,9 procent som också tagit examen. Målet för elever som börjar introduktionsprogrammen kan också vara att förbereda en elev för arbetslivet eller vidare studier.¹² Bland annat visar en av Skolverkets studier från år 2019 att det var 74 procent av eleverna som börjat på introduktionsprogram som var sysselsatta, antingen i förvärvsarbete eller studier, fem år efter att eleverna börjat på introduktionsprogram. För elever som gått nationella program var andelen sysselsatta 90 procent. Studien visade också på programeffekter, där elever med liknade betyg från grundskolan som läser introduktionsprogram med yrkesinriktning har en högre sysselsättning efter sina studier jämfört med elever som läser individuellt alternativ.¹³

¹² 17 kap. 3 § skollagen.

¹³ Skolverket (2019). *Introduktionsprogram, eleverna och deras sysselsättning efteråt*. Rapport: 2019:484.

Orsaker till förändringar av andel med examen och studiebevis

Här undersöker vi orsakerna till att det skett förändringar av andelen som tagit examen och studiebevis inom tre år på nationella program. Vi tittar främst på elevernas *meritvärden från grundskolan* och förändringar av andelen elever som klarat kurser som är nödvändiga för examen, det vill säga *kurser med godkäntkrav* samt *programbyten* och hur långt eleverna kommit i sina studier efter tre år.

Tabell 6. Andel av nybörjarkull på nationella program som tagit examen samt studiebevis om 2 500 poäng inom tre år. Jämförelse med andra statistiska mått över tid.

	Startår 2011 Examen 2014	Startår 2012 Examen 2015	Startår 2013 Examen 2016	Startår 2014 Examen 2017	Startår 2015 Examen 2018	Startår 2016 Examen 2019	Startår 2017 Examen 2020	Startår 2018 Examen 2021	Startår 2019 Examen 2022	Startår 2020 Examen 2023
Andel med examen efter 3 år	71,6	73,8	74,4	75,4	76,3	76,7	78,3	79,6	79,7	79,7
Andel med studiebevis (2 500p)	7,9	7,1	6,9	6,5	6,5	6,2	6,0	5,7	6,4	6,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	221,5	223,3	225,5	228,2	232,4	235,4	236,8	238,1	238,8	239,0
Andel som klarat samtliga kurser med godkäntkrav	92,4	93,7	93,9	94,4	94,2	94,7	94,9	95,2	94,7	94,3
Andel som bytt program mellan år 1 och år 3	10,0	9,2	8,2	8,1	7,4	7,1	6,4	6,3	5,9	5,4

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialbearbetning.

År 2023 var det 79,7 procent av eleverna som börjat på nationella program som tagit examen inom tre år. År 2022 var andelen med examen densamma, 79,7 procent. Under åren 2020–2022 då undervisningen var påverkad av covid-19-pandemin skedde stora ökningar av andelen elever med examen på många högskoleförberedande program och yrkesprogram. År 2023 är andelen med examen i princip oförändrad. Noterbart är dock att andelen elever med studiebevis med 2 500 betygsatta poäng har ökat de två senaste åren, från 5,7 procent år 2021, till 6,4 procent år 2022 och till 6,8 procent år 2023. Det ska förstås som att elevkullarna som slutfört gymnasieskolan år 2023 generellt har nått längre i sina studier jämfört med tidigare kullar, trots att andelen med studiebevis ökar. I följande avsnitt fördjupar vi analysen varför det är så.

En större andel elever fullföljer sina studier jämfört med tidigare

Tabell 7 visar att över tid har en betydligt större andel av eleverna i en elevkull blivit betygsatta i ett fullständigt nationellt program efter tre år.

Tabell 7. Studieresultat efter tre år för nybörjare över tid, uppföljningsår 2014–2023.

	Startår 2011	Startår 2012	Startår 2013	Startår 2014	Startår 2015	Startår 2016	Startår 2017	Startår 2018	Startår 2019	Startår 2020
Uppföljningsår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Examen eller studiebevis om 2 500 poäng	79,5	80,9	81,3	81,9	82,8	82,9	84,3	85,3	86,1	86,5
Varav examen	71,6	73,8	74,4	75,4	76,3	76,7	78,3	79,6	79,7	79,7
Varav studiebevis minst 2 500 poäng	7,9	7,1	6,9	6,5	6,5	6,2	6,0	5,7	6,4	6,8
Ej fullständigt nationellt program	20,4	19,0	18,7	18,1	17,2	17,1	15,8	14,7	13,9	13,5
Varav studiebevis mindre än 2 500 poäng	3,8	3,7	3,9	3,7	3,9	3,8	3,6	3,5	3,6	3,5
Varav avbrott/ej klara än	16,6	15,3	14,8	14,4	13,3	13,3	12,2	11,2	10,3	10,0

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialbearbetning.

Andelen elever som fullföljt och blivit betygsatta i ett fullständigt nationellt program om 2 500 poäng har ökat från 86,1 procent år 2022 till 86,5 procent år 2023. Det är en ökning med 0,4 procentenheter. Denna grupp består av elever som tagit examen eller, om betygen inte räckte till examen, fått ett studiebevis med 2 500 betygsatta poäng.¹⁴ Andelen med examen, 79,7 procent, är oförändrad år 2023 jämfört med föregående år. Andelen elever med studiebevis med 2 500 betygsatta poäng har däremot ökat från 6,4 procent år 2022 till 6,8 procent år 2023. Vad som ligger bakom ökningen av andelen med studiebevis med 2 500 betygsatta poäng förklaras främst av motsvarande minskningar av elevgruppen avbrott/ej klara. Elevgruppen avbrott/ej klara har minskat med 0,3 procentenheter, från 10,3 procent år 2022 till 10,0 procent år 2023. Över tid har elevgruppen som avbrutit sina studier eller inte blivit klara med studierna minskat kraftigt från 16,6 procent år 2014 till 10,0 procent år 2023. I den gruppen återfinns exempelvis elever som avbryter sina studier, tar ett studieuppehåll eller gör sena programbyten som innebär att de i många fall behöver förlänga sina studier med fler år. Minskningen av gruppen avbrott/ej klara har medfört att en större andel kommit längre i sina studier och i stället hamnat i grupperna som antingen tagit examen eller fått studiebevis med 2 500 betygsatta poäng. Att fler elever valt att stanna kvar i skolan och fullfölja sina studier ska ses som ett positivt resultat. Det var särskilt tydligt bland eleverna som slutförde gymnasieskolan år 2021 och 2022, främst bland elever på yrkesprogram.¹⁵ Skolan var då starkt påverkad av covid-19-pandemin vilket medförde en minskning andelen elever som avbrutit sina

¹⁴ Gemensamt för eleverna som kvalificerat för en examen eller ett studiebevis om 2500 poäng är att eleverna blivit betygsatta i samtliga kurser som krävs för ett nationellt program samt även är betygsatta i gymnasiearbetet.

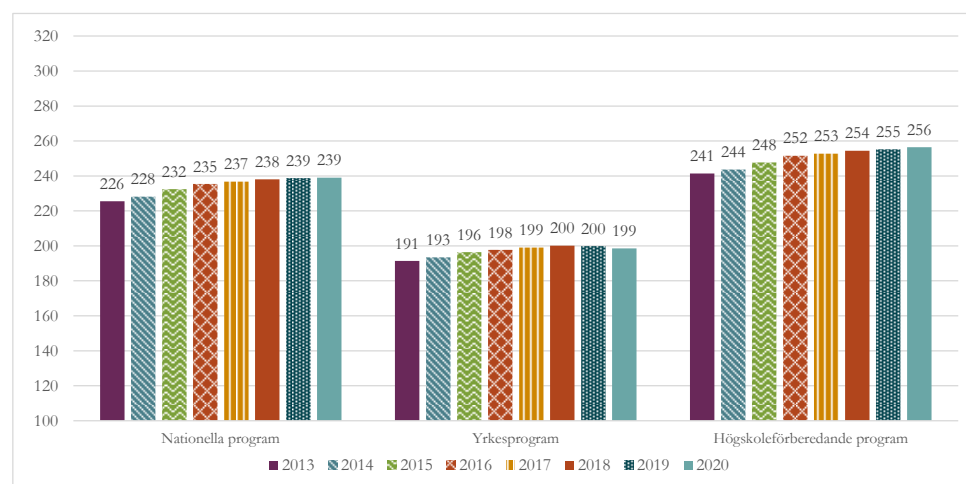
¹⁵ Skolverket (år 2022). *Betyg- och studieresultat i gymnasieskolan år 2022*.

studier. Även eleverna som slutfört gymnasieskolan år 2023 har påverkats av covid-19-pandemin, och verkar i likhet med avgångseleverna år 2021 och 2022 i mindre utsträckning avbrutit sina studier eller bytt program.

Meritvärdet från grundskolan

I tabell 6 ovan framgår att det genomsnittliga meritvärdet från grundskolan ökat för varje år för elever som börjat på nationella program, från 221,5 för kullen som började på ett nationellt program år 2011 till 239,0 för kullen som började år 2020. I diagram 2 nedan redovisas det genomsnittliga meritvärdet över tid totalt och uppdelat för högskoleförberedande program och yrkesprogram.¹⁶

Diagram 2. Genomsnittligt meritvärde bland nybörjare år 2013–2020 på nationella program.

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialbearbetning för läsåren 2016/17–2022/23. Siffrorna är avrundade.

Diagrammet visar att det genomsnittliga meritvärdet från grundskolan har ökat kontinuerligt över tid för elever som börjat på nationella program åren 2013–2020. På högskoleförberedande program har det genomsnittliga meritvärdet ökat från 241 för kullen som började 2013 till 256 för kullen som började 2020. På yrkesprogram har det genomsnittliga meritvärdet ökat från 191 år 2013 till 199 för elever som började år 2020. Noterbart är att meritvärdesökningen generellt avstannat. På yrkesprogram har det genomsnittliga meritvärdet minskat något för elever som börjat på yrkesprogram år 2020 jämfört med år 2019.

Meritvärdet har minskat på 9 av 12 yrkesprogram

På yrkesprogrammen totalt har meritvärdet minskat marginellt för elever som började gymnasieskolan år 2020 jämfört med 2019. På 9 av 12 yrkesprogram

¹⁶ Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen efter att de avslutat årskurs 9. Betygen omvandlas till följande värden: A (20), B (17,5), C (15), D (12,5), E (10), F (0). Genomsnittligt meritvärde beräknas endast för de elever som fått godkänt slutbetyg (A–E) i minst ett ämne. Efter år 2013 har beräkningsgrunderna för genomsnittligt meritvärde modifierats något och elever kan i stället för maximalt 320 få 340 i meritvärde då ytterligare ett slutbetyg tagits med i beräkningen. I tabell 6 samt diagram 2 är dock det genomsnittliga meritvärdet för samtliga årskullar beräknat på 16 betyg (max 320 i genomsnittligt meritvärde).

hade eleverna ett lägre meritvärde när de började sina studier år 2020 jämfört med eleverna som började sina studier år 2019. Samtidigt ökar meritvärdet för övriga 3 yrkesprogram år 2020 jämfört med eleverna som började år 2019.

De 2 yrkesprogram som har störst minskning av meritvärdet år 2020 jämfört med 2019 är restaurang- och livsmedelsprogrammet, där det genomsnittliga meritvärdet minskat från 204 till 199, samt vård- och omsorgsprogrammet med en minskning från 206 till 203. På vård- och omsorgsprogrammet har andelen med examen också minskat år 2023 (2,1 procentenheter). Även på restaurang- och livsmedelsprogrammet har andelen med examen minskat bland eleverna år 2023 (0,8 procentenheter).

De 2 yrkesprogram där meritvärdet ökat mest år 2020 jämfört med 2019 är el- och energiprogrammet där det genomsnittliga meritvärdet ökat från 202 till 204 samt fordons- och transportprogrammet som ökat från 185 till 186. På el- och energiprogrammet har andelen med examen också ökat år 2023 (0,6 procentenheter). Även på fordons- och transportprogrammet har andelen med examen ökat bland eleverna år 2023 (0,7 procentenheter).

Meritvärdet har ökat på 4 av 6 högskoleförberedande program

På högskoleförberedande program har det genomsnittliga meritvärdet från grundskolan ökat på 4 av 6 program för eleverna som började år 2020 jämfört med år 2019. Störst ökning har skett på samhällsvetenskapsprogrammet där det genomsnittliga meritvärdet ökat från 246 till 248. På humanistiska programmet har det genomsnittliga meritvärdet minskat från 257 till 255.

På samhällsvetenskapsprogrammet har andelen med examen också ökat något år 2023 (0,3 procentenheter). På humanistiska programmet har andelen med examen också minskat 2023 jämfört med 2022 (2,5 procentenheter).

Mindre andel elever byter program

Andelen elever som byter från ett nationellt program till ett annat under sin studietid har minskat över tid. År 2015 var det 9,2 procent av eleverna som hade gjort ett programbyte mellan år 1 och år 3. Motsvarande andel för eleverna år 2023 hade sjunkit till 5,4 procent. Även mellan år 2022 och år 2023 har andelen elever som gjort programbyten minskat, från 5,9 till 5,4 procent.¹⁷

Sena programbyten innebär ofta att en elev behöver längre tid än tre år för att slutföra sina gymnasiestudier och få elever som byter från ett nationellt program till ett annat under studietiden tar examen inom tre år. Den minskande andelen elever som bytt program är därför en del av förklaringen till att en större andel elever över tid tagit examen inom tre år. Andelen elever med examen har dock inte ökat mellan år 2022 och år 2023. Minskningen av programbyten kan också

¹⁷ De programbyten som omfattas av beräkningen är programbyten som skett efter den 15 oktober. Uppgifterna om programbyten är hämtade från Sveriges officiella statistik över elever i gymnasieskolan.

spela in för att en större andel elever nått studiebevis om 2 500 betygsatta poäng år 2023 jämfört med år 2022.

Förändringar i andelen elever som klarat kurser med godkäntkrav

Elever som läst ett fullständigt nationellt program och blivit betygsatta i kurser om 2 500 poäng har möjligheten att få en examen. Utöver gymnasiearbetet finns det vissa kurser som det är nödvändigt att vara godkänd i för att kvalificera för examen – så kallade kurser med godkäntkrav. Då andelen med examen i princip är oförändrad år 2023 jämfört med år 2022 fokuserar tabell 8 på elever med studiebevis med 2 500 betygsatta poäng och vilka kurser dessa elever fått icke godkänt betyg i.

Tabell 8. Kurser med godkäntkrav. Uppföljning av elever med studiebevis med 2 500 betygsatta kurspoäng tre år senare, startår 2018–2020.

	Startår 2018 Avslut 2021		Startår 2019 Avslut 2022		Startår 2020 Avslut 2023	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Högskoleförberedande program	3 635		4 410		4 744	
Mindre än 2 250 godkända poäng	3 203	88,1	3 902	88,5	4 097	86,4
Antal och andel med ej godkänt betyg i						
Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1	77	2,1	120	2,7	132	2,8
Svenska 2 eller svenska som andraspråk 2	434	11,9	553	12,6	595	12,5
Svenska 3 eller svenska som andraspråk 3	1 437	39,5	1 712	38,9	1 977	41,7
Engelska 5	112	3,1	141	3,2	130	2,7
Engelska 6	489	13,5	599	13,6	585	12,3
Matematik 1 (b eller c)	379	10,4	520	11,8	608	12,8
Gymnasiearbete	1 256	34,6	1 449	32,9	1 570	33,1
Yrkesprogram	1 742		1 862		2 009	
Mindre än 2 250 godkända poäng	1 217	69,9	1 375	73,8	1 485	73,9
Antal och andel med ej godkänt betyg i						
Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1	172	9,9	230	12,4	255	12,7
Engelska 5	367	21,1	390	21,0	363	18,1
Matematik 1 (a)	563	32,3	594	31,9	639	31,8
Programgemensamma kurser om 400 poäng	350	20,1	360	19,3	410	20,4
Gymnasiearbete	474	27,3	522	28,0	604	30,1

Källa: Gymnasieskolan, betyg, specialbearbetning.

Tabellen visar på vilka kurser med godkäntkrav som eleverna med *studiebevis med 2 500 betygsatta poäng* inte fått godkänt betyg i. Dessa elever har alltså blivit betygsatta i ett fullständigt nationellt program, men missat examen på grund av att de inte fått godkänt betyg i kurser som krävs för examen eller att de inte uppnått

2 250 godkända poäng. De elever som fått examen har godkänt betyg i kurserna med godkäntkrav samt också godkänt betyg i minst 2 250 av 2 500 kurspoäng.

Icke godkända betyg i svenska 3 och gymnasiearbetet vanligt bland elever med studiebevis på högskoleförberedande program

På de högskoleförberedande programmen är det år 2023 främst kursen svenska 3 (41,7 procent) och det avslutande gymnasiearbetet (33,1 procent) som en stor andel av eleverna med studiebevis har fått ett icke-godkänt betyg i. Så var det även år 2022 och 2021. År 2023 har dock andelen som inte klarat godkänt ökat något jämfört med föregående år, vilket är en förklaring till varför det skett en viss ökning av andelen med studiebevis år 2023. Svenska 3 och gymnasiearbetet betygssätts främst i år 3. En stor andel av eleverna som får studiebevis i stället för examen på högskoleförberedande program går miste om examen sent i sina studier, på våren i år 3. Det är ovanligt att elever i denna grupp får underkänt i kurser som matematik 1 eller svenska 1, som vanligen ges i år 1. En stor grupp, 86,4 procent (4 097 av 4 744 elever) av dessa elever på högskoleförberedande program har inte uppnått godkänt i 2 250 poäng av 2 500 poäng som krävs för examen.

En närmare granskning visar att det är 20 procent av eleverna med studiebevis som endast saknar en kurs med godkäntkrav för att uppnå examen, oftast svenska 3 eller gymnasiearbetet.

Icke godkända betyg i matematik 1 samt gymnasiearbetet vanligt bland elever med studiebevis på yrkesprogram

På yrkesprogrammen är det 2023 främst kursen matematik 1 (31,8 procent) och det avslutande gymnasiearbetet (30,1 procent) som en stor andel av eleverna med studiebevis har fått ett icke-godkänt betyg i. Så var det även 2022. Matematik 1 betygssätts vanligen i år 1, och gymnasiearbetet i år 3. I gymnasiearbetet har det skett en ökning av andelen underkända bland eleverna som fått studiebevis på yrkesprogram år 2023 jämfört med år 2022. En närmare granskning visar dock att av de elever som fått betyget F i gymnasiearbetet som betygssätts i slutet av år 3 har den stora majoriteten också ett icke-godkänt betyg från en nödvändig kurs i år 1. Så förhåller det sig inte på högskoleförberedande program. Det gör att elever på yrkesprogram i stor utsträckning missar examen tidigt i sina studier, oftast i år 1, jämfört med elever på högskoleförberedande program.

En stor grupp, 73,9 procent (1 485 av 2 009 elever), på yrkesprogram har inte uppnått godkänt i 2 250 poäng av 2 500 poäng som krävs för examen. En närmare granskning visar att det är 28 procent av eleverna med studiebevis på yrkesprogram som endast saknar en kurs med godkäntkrav för att uppnå examen, hälften av dessa hade underkänt i matematik 1.

Grundläggande behörighet till högskoleutbildning

Här presenterar vi andelen elever med grundläggande behörighet till högskolan. Vi redovisar statistiken totalt och per yrkesprogram.

Av de 96 500 elever som slutförde gymnasieskolan på ett nationellt program våren 2023 med examen eller studiebevis med 2 500 betygsatta poäng är det 72,2 procent av eleverna som har en grundläggande behörighet till högskolan. Det är en liten minskning jämfört med år 2022, då 72,5 procent av eleverna slutförde sina studier med grundläggande behörighet.

Tabell 9. Andel (procent) av eleverna som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis med 2 500 poäng med grundläggande behörighet till högskoleutbildning år 2014–2023.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nationella program	70,2	71,3	72,0	72,6	73,0	73,4	73,2	72,8	72,5	72,2
Män	62,0	62,9	64,2	65,0	65,5	66,4	65,8	65,0	65,0	65,1
Kvinnor	78,6	79,7	80,0	80,5	80,8	80,8	81,0	81,1	80,2	79,6

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 2D för läsåren 2013/14–2022/23.

Andelen elever som har gått ut gymnasieskolan med grundläggande behörighet har ökat över tid åren 2014–2019, från 70,2 till 73,4 procent. Denna ökning har avstannat och för åren 2020–2023 har andelen med grundläggande behörighet minskat något.

Elever i Gy 2011 som får examen från högskoleförberedande program får per automatik också grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Elever med examen från ett yrkesprogram kan inom ramen för yrkesprogrammen välja till kurser som krävs för grundläggande behörighet, och kurserna är inte obligatoriska som på de högskoleförberedande programmen.¹⁸

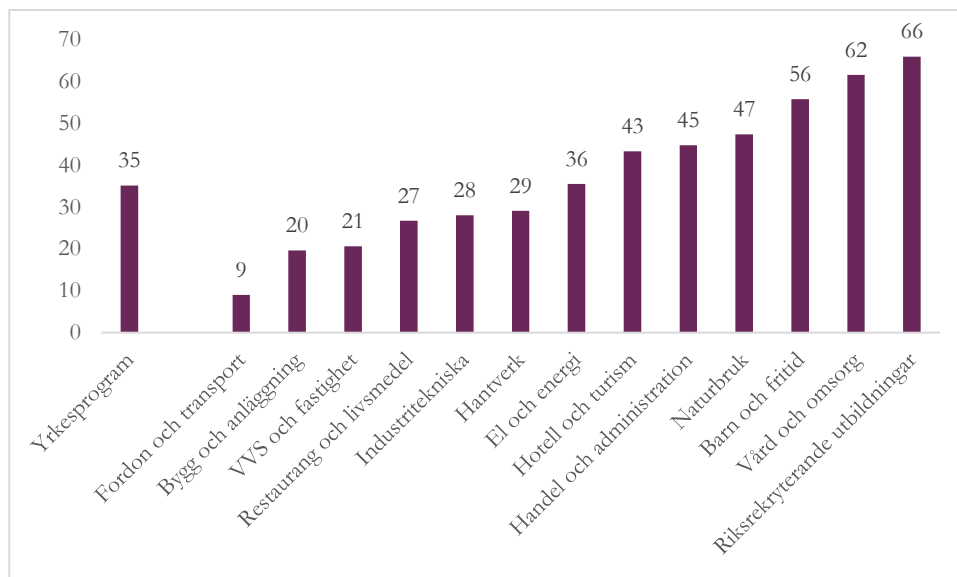
Grundläggande behörighet på yrkesprogram

Det har skett en viss minskning över tid av andelen elever med yrkesexamen som också läser in en grundläggande behörighet. Våren 2023 var det totalt 27 600 elever som gick ut med examen från ett yrkesprogram. Av dessa har 35,1 procent lämnat gymnasieskolan med grundläggande behörighet. Det kan jämföras med år 2022 då 35,8 procent av eleverna med yrkesexamen lämnade gymnasieskolan med grundläggande behörighet.

¹⁸ För att en elev med yrkesexamen ska få grundläggande behörighet till högskoleutbildning måste eleven läsa två kurser svenska eller svenska som andraspråk om 100 poäng vardera (svenska 2 och 3) samt en kurs i engelska om 100 poäng (engelska 6). Från och med läsåret 2023/24 är det obligatoriskt för skolor som erbjuder yrkesprogram att från början planera för kurser som ger grundläggande behörighet som eleverna sedan kan välja bort. Det innebär att vissa yrkesprogram kommer att överstiga 2 500 poäng som ett fullständigt nationellt program. Kurserna som ger grundläggande behörighet är obligatoriska för elever som läser på högskoleförberedande program och kan inte väljas bort.

Diagrammet nedan visar hur stor andel elever med examen på yrkesprogram som också läst in en grundläggande behörighet på respektive yrkesprogram. Det finns en mycket stor variation mellan olika yrkesprogram i hur vanligt detta är, och i diagrammet är programmen sorterade i stigande ordning.

Diagram 3. Andel (procent) elever med yrkesexamen våren 2023 som har grundläggande behörighet till högskoleutbildning redovisade per yrkesprogram.

Källa: Gymnasieskolan, betyg, Tabell 2B för läsåret 2022/23. Siffrorna är avrundade

De riksrekryterande utbildningarna med egna examensmål, som brukar räknas till yrkesprogrammen, samt vård- och omsorgsprogrammet är de yrkesprogram där förhållandevis många elever med examen läst in grundläggande behörighet, 66 respektive 62 procent av eleverna. Det yrkesprogram där minst andel av eleverna med examen läst in grundläggande behörighet är fordons- och transportprogrammet, där nio procent av eleverna med examen också hade grundläggande behörighet till högskoleutbildning.

Jämfört med år 2019–2022 har det år 2023 endast skett marginella förändringar på de flesta yrkesprogrammen gällande andelen elever med examen som läst in grundläggande behörighet. Noterbart är dock att på vård- och omsorgsprogrammet har andelen elever med yrkesexamen och grundläggande behörighet minskat några år i rad, men år 2022 och år 2023 var det en lika stor andel, 62 procent, som avslutat med examen som också läst in grundläggande behörighet.

Genomsnittlig betygspoäng

Här presenterar vi den genomsnittliga betygspoängen för gruppen elever som uppnått examen eller studiebevis med 2 500 poäng. Statistiken presenteras per program och över tid.

Våren 2023 slutförde 96 500 elever ett nationellt program med examen eller studiebevis med 2 500 betygsatta poäng.

Tabell 10. Genomsnittlig betygspoäng 2014–2023. Samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen samt studiebevis med 2 500 betygsatta poäng.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nationella program	14,0	14,0	14,1	14,2	14,3	14,4	14,4	14,5	14,5	14,5
Yrkesprogram	13,0	12,9	13,0	13,1	13,2	13,2	13,3	13,3	13,3	13,3
Högskoleförberedande program	14,6	14,5	14,6	14,8	14,8	14,9	15,0	15,1	15,0	15,0

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 2A för läsåren 2013/14–2022/23.

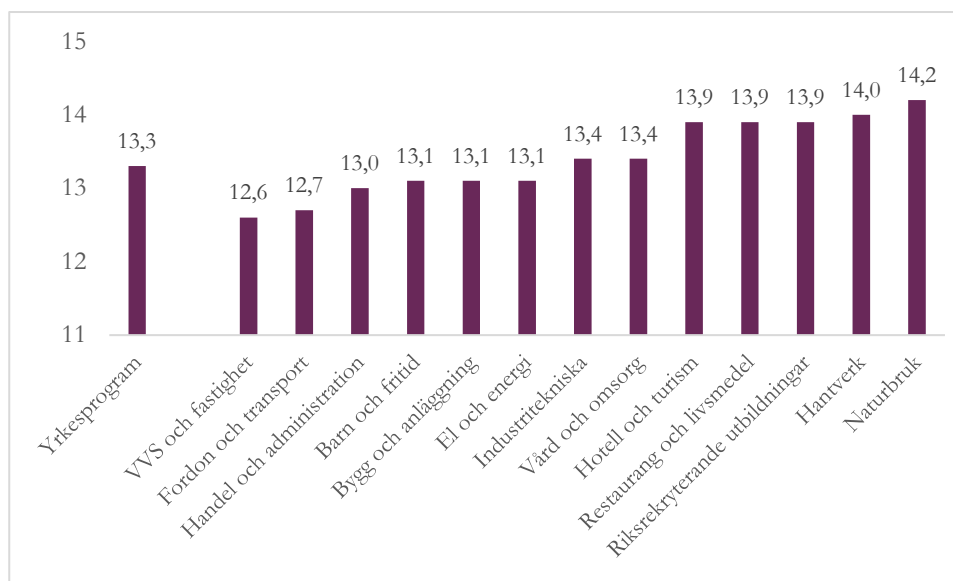
Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga dessa elever var 14,5 poäng. Åren före, våren 2022 och 2021, var den genomsnittliga betygspoängen också 14,5 poäng. Den genomsnittliga betygspoängen har ökat med 0,5 poäng totalt sett under åren 2014–2023. Det innebär att eleverna generellt sett har högre gymnasiebetyg år 2023 jämfört med år 2014 (se även bilaga för varje enskilt program 2014–2023). Elever i Gy 2011 får betyg enligt en sex-gradig betygsskala som sträcker sig från A till F där lägsta betyget för att bli godkänd på en kurs är E.¹⁹

Yrkesprogram

Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga 30 800 elever som slutförde yrkesprogram med examen eller studiebevis med 2 500 poäng våren 2023 var 13,3. För yrkes eleverna som slutförde gymnasieskolan våren 2022 och våren 2021 var den också 13,3.

¹⁹ Den genomsnittliga betygspoängen i Gy 2011 beräknas följande sätt. För varje kurs multipliceras kurspoängen med betygspoängen (kurserna är viktade enligt följande: F=0, E=10, D=12,5 C=15, B=17,5 och A=20) varpå dessa produkter summeras. Denna summa divideras sedan med summan av kurspoängen. Kurser som markerats som utökade ingår inte i beräkningen. Inte heller gymnasiearbetet ingår i beräkningen. Elever som läst reducerat program ingår inte i beräkningen.

Diagram 4. Genomsnittlig betygspoäng på yrkesprogram redovisat för respektive program, våren 2023 (elever med examen samt studiebevis med 2 500 poäng)

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 2D för läsåret 2022/23

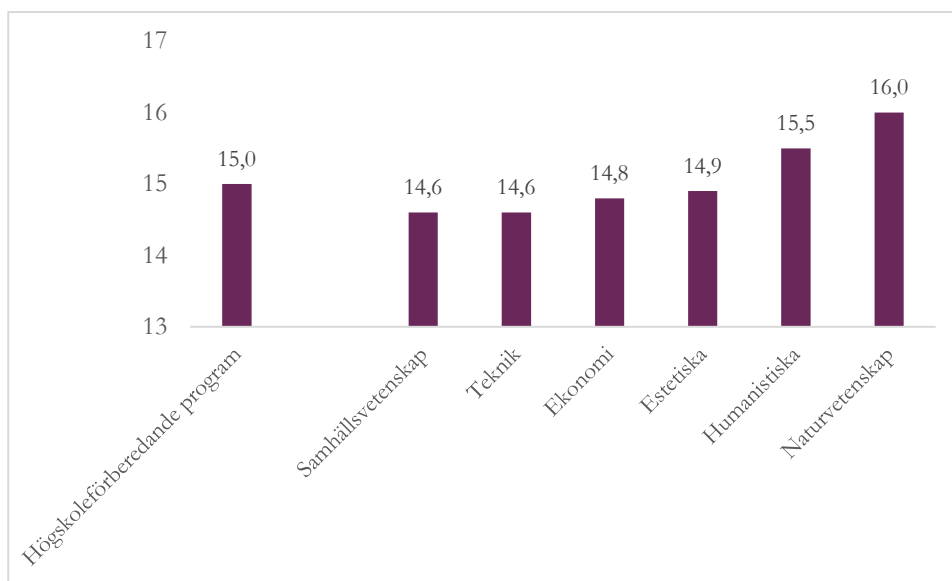
Elever som går naturbruksprogrammet har högst genomsnittlig betygspoäng (14,2) följt av elever hantverksprogrammet (14,0). Lägst genomsnittlig betygs-poäng har elever som läst VVS- och fastighetsprogrammet (12,6) och fordons- och transportprogrammet (12,7). Den genomsnittliga betygs-poängen för respektive yrkesprogram år 2023 är mycket snarlik betygs-poängen för år 2022 och år 2021.

Det finns inget yrkesprogram våren 2023 där eleverna har högre genomsnittlig betygs-poäng än på något av de högskoleförberedande programmen.

Högskoleförberedande program

Den genomsnittliga betygs-poängen för samtliga elever som slutförde högskole-förberedande program med examen eller studiebevis med 2 500 poäng våren 2023 var 15,0. Även år 2022 var den genomsnittliga betygs-poängen 15,0. Jämför man med den första kullen elever som gick ut Gy 2011 år 2014 har den genomsnittliga betygs-poängen på högskoleförberedande program ökat med totalt 0,4 poäng, från 14,6 till 15,0 poäng.

Diagram 5. Genomsnittlig betygspoäng för högskoleförberedande program för respektive program, våren 2023 (elever med examen eller studiebevis med 2 500 poäng)

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 2D för läsåret 2022/23

Eleverna på naturvetenskapsprogrammet har högst genomsnittlig betygspoäng (16,0) följt av eleverna på humanistiska programmet (15,5). Lägst genomsnittlig betygspoäng bland de högskoleförberedande programmen har eleverna på teknikprogrammet (14,6) och samhällsvetenskapsprogrammet (14,6). Den genomsnittliga betygspoängen för respektive högskoleförberedande program år 2023 är mycket snarlik betygspoängen för år 2022 och år 2021. Noterbart är att den genomsnittliga betygspoängen minskat på ekonomiprogrammet med 0,1 poäng år 2023 jämfört med år 2022.

Kön, föräldrars utbildningsnivå samt utländsk bakgrund

Kvinnor har generellt sett högre betyg än män

Kvinnor har generellt bättre studieresultat än män. Våren 2023 var den genomsnittliga betygspoängen för kvinnor som slutförde gymnasieskolan på nationella program 15,1 och för männen 13,9.²⁰ Det skiljer alltså 1,2 poäng mellan könen i genomsnittlig betygspoäng.

Elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning har högre betyg

Den genomsnittliga betygspoängen för elever som slutfört gymnasieskolan våren 2023 med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygssatta poäng är högre bland elever med föräldrar som har hög utbildningsnivå. Högst genomsnittlig

²⁰ Den genomsnittliga betygspoängen som återges för kön, utbildningsbakgrund samt utländsk bakgrund gäller för samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygssatta poäng.

betygspoäng har elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning (15,0). Därefter följer elever med föräldrar med gymnasial utbildning (13,6) och lägst genomsnittlig betygspoäng har elever med föräldrar med förgymnasial utbildning (12,5).

Kvinnor med svensk bakgrund har högst betyg – män med utländsk bakgrund har lägst betyg

Elever med svensk bakgrund har högre genomsnittlig betygspoäng (14,8) än elever med utländsk bakgrund (13,5). Tittar man på både kön och utländsk bakgrund så har kvinnor med svensk bakgrund högst genomsnittlig betygspoäng (15,4) följt av män med svensk bakgrund (14,2) och kvinnor med utländsk bakgrund (14,1). Lägst betygspoäng har män med utländsk bakgrund (12,9).

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats. www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde] › [läsår, termin, år] › [Tabell XX].

På Skolverkets webbplats redovisas statistik för riket, län och kommuner för tidigare läsår.

I kvalitetsdeklarationen för statistiken finns information om statistikens ändamål, innehåll, tillförlitlighet, aktualitet, tillgänglighet och jämförbarhet. Du hittar kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

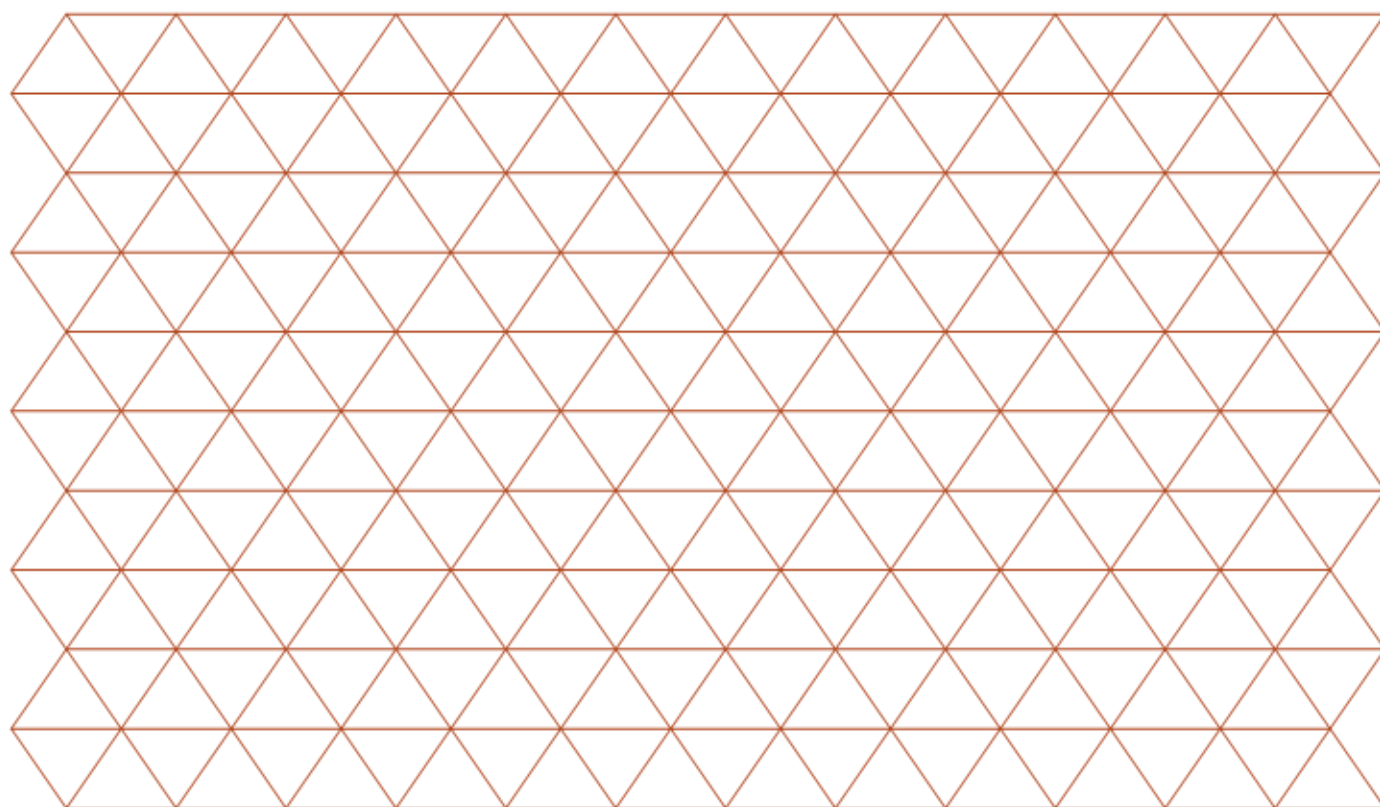
› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde] › [läsår, termin, år] › [Relaterade dokument].

Bilaga 1. Genomsnittlig betygspoäng år 2014–2023 för samtliga nationella program

Tabell 11. Genomsnittlig betygspoäng 2014–2023. Samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen samt studiebevis med 2 500 betygsatta poäng.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nationella program	14,0	14,0	14,1	14,2	14,3	14,4	14,4	14,5	14,5	14,5
Yrkesprogram	13,0	12,9	13,0	13,1	13,2	13,2	13,3	13,3	13,3	13,3
Barn och fritid	12,6	12,5	12,8	12,8	12,9	12,9	13,0	13,1	13,1	13,1
Bygg och anläggning	12,9	12,8	12,8	12,9	13,0	13,0	13,1	13,1	13,1	13,1
El och energi	12,6	12,5	12,7	12,7	12,7	12,8	12,9	13,0	12,9	13,1
Fordon och transport	12,5	12,5	12,5	12,7	12,7	12,6	12,8	12,8	12,7	12,7
Handel och administration	12,7	12,7	12,7	12,8	12,7	12,9	13,0	13,1	13,2	13,0
Hantverk	13,7	13,6	13,8	13,8	13,8	13,6	14,0	14,0	14,0	14,0
Hotell och turism	13,5	13,4	13,8	13,7	13,8	13,8	13,7	13,9	13,7	13,9
Industritekniska	13,0	13,1	13,3	13,4	13,5	13,5	13,5	13,5	13,4	13,4
Naturbruk	13,8	13,9	13,9	14,0	14,1	14,1	14,4	14,2	14,3	14,2
Restaurang och livsmedel	13,3	13,6	13,5	13,7	13,9	14,0	14,0	13,9	13,9	13,9
VVS och fastighet	12,4	12,3	12,5	12,6	12,5	12,6	12,6	12,6	12,7	12,6
Vård och omsorg	13,1	13,1	13,2	13,4	13,4	13,5	13,5	13,4	13,4	13,4
Riksrekryterande utbildningar	12,7	13,5	13,5	13,5	13,3	13,6	13,6	13,9	14,2	13,9
Högskoleförberedande program	14,6	14,5	14,6	14,8	14,8	14,9	15,0	15,1	15,0	15,0
Ekonomi	14,4	14,4	14,5	14,5	14,6	14,7	14,8	14,9	14,9	14,8
Estetiska	14,4	14,4	14,6	14,8	14,8	14,9	15,0	15,1	14,9	14,9
Humanistiska	15,5	15,2	15,5	15,6	15,9	15,5	15,8	15,6	15,6	15,5
Naturvetenskap	15,6	15,5	15,6	15,8	15,9	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Samhällsvetenskap	14,3	14,2	14,2	14,4	14,4	14,5	14,5	14,7	14,6	14,6
Teknik	13,9	13,9	14,1	14,2	14,4	14,4	14,5	14,6	14,6	14,6

Källa: Gymnasieskolan, betyg, tabell 2A för läsåren 2013/14–2022/23.

Skolverket

www.skolverket.se